

Юрій Прадід*

СПОСОБИ ТВОРЕННЯ ПРІЗВИЩ МІКРОГРУПИ ТАТО (на матеріалі прізвищ, поширених в Україні)¹

У статті досліджуються особливості творення прізвищ мікрогрупи **tato** та їх регіональна поширеність в Україні, які не були предметом описання в українській лінгвістичній науці. Зроблено огляд наукових праць вітчизняних мовознавців про теоретичні та прикладні аспекти вивчення українських прізвищ, які їй послужили теоретико-методологічним підґрунтям пропонованої розвідки.

Із системи прізвищ, поширених на теренах України, виокремлено мікрогрупу прізвищ, утворених від апелятива **tato**, яка налічує 67 прізвищ, основними способами творення яких є суфіксальний і флексійний. Зазначено, що найчастіше такі прізвища утворюються за допомогою суфіксів **-енк(-снк-)**, **-ов** (по 7 випадків).

Ключові слова: мікрогрупа прізвищ **tato**, способи творення, морфемний суфікс, словотворчий суфікс, територія поширення.

Pradid Yuriy. Ways of creating surnames from the appellative *tato* (based on surnames common in Ukraine).

The article is devoted to the study of methods of creating surnames from the appellative **tato**. An overview of the scientific works of domestic linguists on the theoretical and applied aspects of the study of Ukrainian surnames was made (see, for example, the works of I. Varchenko, V. Horpunych, and I. Kornienko, L. Masenko, Yu. Pradid, M. Khudash, P. Chuchka, etc.), their lexicographic study both in general (V. Demchenko and I. Lopushynskiy, A. Zosimov, Yu. Redko, etc.), and of special regions of Ukraine in particular (H. Arkushyn, V. Horpunych, Yu. Novikova, L. Kravchenko, P. Chuchka, etc.).

Even a short review of the scientific investigations of Ukrainian scientists gives reason to claim that the microgroup of surnames “Tato” was studied casually, in connection with the study of other problems, and was not the subject of a separate scrupulous description.

The purpose of the proposed article is to investigate the place of the microgroup of surnames “Tato” in the system of surnames common in Ukraine, to describe the methods of their creation, to distinguish the affixes with the help of which the surnames of the analyzed microgroup were created. Achieving this goal involves solving the following tasks: 1) to isolate the microgroup of surnames “Tato” from the system of surnames common on the territory of Ukraine; 2) to analyze the ways of creating surnames from the appellatives **tato**; 3) to determine their regional prevalence in Ukraine.

From the system of surnames common in Ukraine, a microgroup of surnames “Tato” has been singled out, which includes 67 surnames, which are borne by 5,236 residents of Ukraine. The material for the study was surnames selected from dictionaries of Ukrainian surnames, materials of the “Tato” site, which records 876,000 surnames of residents of Ukraine.

12 surnames became the basis for the creation of 49 new surnames, and no new surnames were formed from 3 surnames derived from the surname **tato**. The most common surname of the studied microgroup is the surname **Tatusevych** (217 speakers), and the most derived surnames are formed from the surname **Tatko** (11 surnames).

The analysis of the actual material gave reasons to claim that the main method of creating surnames derived from the surname **Tato** is the suffixation: **Tatus - Tatus-k-o, Tatul-a - Tatul-chenk-o, Tatk-o - Tatk-ovets** and others (a total of 51 surnames). It is noted that the suffixes **-ov -enk-** (by 7 cases) are most often used to create new surnames. 9 female surnames are formed in an inflectional way from the bases of male surnames: **Tatk-ov - Tatk-ov-a, Tatk-in - Tatk-in-a, Tatus-ov - Tatus-ov-a**, etc.

The article emphasizes that other surname microsystems, double surnames, one of the components of which is **Tato** surname or surnames derived from it, and some others, require research.

* Юрій Прадід, доктор філологічних наук, професор (Львів, Україна); e-mail: ypradid1@gmail.com.

¹ Пропонована стаття є продовженням серії розвідок автора про особливості творення та поширення на теренах України прізвищ окремих прізвищевих мікросистем [Прадід 2021, 2022-1, 2022-2, 2022-3, 2022-4, 2022-5, 2022-6, 2022-7, 2023 та ін.].

Keywords: *microgroup of surnames tato, methods of creation, morpheme suffix, word-formation suffix, territory of distribution.*

Постановка проблеми. Дослідження окремих мікросистем прізвищ, на нашу думку, є однією з актуальних проблем ономастики, що потребує пильної уваги українських учених на сучасному етапі розвитку мовознавчої науки. Побіжний огляд наукових праць дає підстави стверджувати, що мікросистема прізвищ, похідних від апелятива *tato*, навіть принагідно не досліджувалася в українському мовознавстві. Незважаючи на те, що ця мікросистема прізвищ не є чисельною, бо налічує всього 67 прізвищ, різноманітна за своєю словотворчою палітрою та характеризується різною частотністю поширення в регіонах України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Найперше треба зазначити, що українські мовознавці зробили вагомий внесок в опрацювання теоретичних і практичних проблем вивчення прізвищ, поширених на теренах України. Достатньо згадати монографії Ю. Редька, В. Горпинича та І. Корнієнко, у яких описані загальні проблеми дослідження прізвищ [Редько 1966; Горпинич, Корнієнко 2012], монографію А. Поповського, присвячену вивченню окремих мікросистем українських прізвищ [Поповський 2020]. Заслужують на увагу ґрунтовні статті І. Варченка, В. Горпинича, у яких автори аналізують основні принципи дослідження сучасних українських прізвищ [Варченко 1968; Горпинич 2009] та деякі ін.

Помітним є доробок українських учених у галузі лексикографічного опрацювання українських прізвищ взагалі (В. Демченко та І. Лопушинський, А. Зосимов, Ю. Редько та ін.) й окремих регіонів України зокрема (Г. Аркушин, В. Горпинич, Ю. Новикова та ін.).

Цінним довідковим виданням вкрай необхідним науковцям, аспірантам, студентам, усім, хто цікавиться проблемами ономастики взагалі й антропоніміки зокрема, є бібліографічний покажчик з української ономастики, укладений С. Вербичем, І. Єфименко, І. Железняк [Українська ономастика].

Мета пропонованої статті – дослідити особливості творення прізвищ, похідних від апелятива *tato*, їх регіональну поширеність в Україні.

Досягнення цієї мети передбачає розв'язання таких **завдань**: 1) узагальнити доробок українських мовознавців із проблем вивчення прізвищ мешканців України; 2) виокремити мікрогрупу прізвищ, утворених від апелятива *tato*; 3) описати особливості їх творення; 4) охарактеризувати поширеність таких прізвищ в регіонах України¹.

Матеріал дослідження. Джерелом фактичного матеріалу послужили матеріали інтернетсайту «Рідні», на якому зафіксовано 876 тис. прізвищ мешканців України², з яких, як зазначалося вище, лише 67 прізвищ утворені від апелятива *tato* (Рідні).

Методи та прийоми дослідження. Як основний у статті використано описовий метод і його основні прийоми: інвентаризація та систематизація

¹ Аналіз проводиться на основі адміністративно-територіального устрою України, що був чинний до грудня 2020 р.

² На сайті «Рідні» зафіксовані прізвища мешканців України станом на 2011–2013 рр. У статті наводимо кількісні показники згідно з даними цього сайту, хоч, як слушно зауважують творці сайту, «внаслідок війни відбулися внутрішні та зовнішні переселення понад 10 мільйонів громадян України. Ця карта залишиться незмінною, як знімок стану поширення прізвищ на довоєнний час, на основі тодішнього адміністративного поділу. А вже після перемоги створимо нову версію карти» [Карта поширення прізвищ України].

мовного матеріалу в синхронії. Теоретико-методологічним підґрунтям розвідки послужили праці українських мовознавців, у яких досліджуються прізвища мешканців України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Перед тим як перейти безпосередньо до описання способів творення прізвищ від апелятива *тато*, треба з'ясувати, у яких відношеннях перебувають між собою слова *тато* і *батько*. Для цього варто звернутися до академічних лексикографічних праць. Так, «Словник української мови» у 20 т. не подає окремого тлумачення слова *тато*, а відсилає до тлумачення слова *батько* в першому значенні 'чоловік стосовно до своїх дітей' [Словник української мови]. Укладачі онлайнного «Словника синонімів» [Словник синонімів] і «Словника синонімів української мови» [Словник синонімів української мови] подають слово *тато* як синонім до слова *батько*. Очевидно, що рацію мають укладачі «Словника української мови» у 20 т., бо справді слова *тато* і *батько* не є близькими за значенням, а позначають одне і теж саме поняття, не різняться між собою ні основним значенням, ні відтінками значень, ні емоційно-експресивним забарвленням, тобто є лексичними паралелізмами [Регушевський].

Від апелятива *тато* утворено чотирнадцять прізвищ за допомогою таких словотворчих суфіксів¹:

– *-ов*: *тат-о* – *Тат-ов*², носіями якого в Україні є 1 особа, яка мешкає в м. Чернігові. За поширенням це прізвище займає 613 181 місце в загальному списку мешканців України³.

Від основи чоловічого прізвища *Татов* флексійним способом утворено жіноче прізвище *Татов-а*⁴, носіями якого в Україні є також 1 особа, яка мешкає в м. Мелітополі, що на Запоріжжі. За поширенням це прізвище займає 613 182 місце в загальному списку мешканців України⁵;

– *-усь*: *тат-о* – *Тат-усь*, носіями якого в Україні є 133 особи, з них 25 носіїв цього прізвища мешкають на Рівненщині, 23 – на Полтавщині, 19 – на Волині, по

¹ Слід розрізняти суфікс як морфему і словотворчий суфікс. Морфемний суфікс – це мінімальна значуща частина слова, словотворчий суфікс – значуща частина слова, яка служить для творення нових слів. Словотворчий суфікс в одному випадку може дорівнювати морфемному суфіксу, в іншому – поєднувати дві і більше мінімальні значущі частини слова: *Тат-енк-о*, *Тату-усь* і под. та *Татул-а* – *Татуйль-ченк-о* (*Татуйль-ч-енк-о*) і под. (про морфемний і словотворчий суфікси докладніше див. : [Український словотвір]).

² За допомогою словотворчого суфікса *-ов* утворюються, як правило, російські прізвища. В українській мові відповідником російського словотворчого суфікса *-ов* виступає словотворчий суфікс *-ів*. Правда, з приводу походження прізвищ на *-ов*, *-ев(-ев)* є й інша думка. «Прізвища на *-ов* (Михайлов, Петров, Романов) та *-ев (-ев)* (Андрєв) – це ті самі присвійні прикметники, що й Михайлів, Петрів, Романів, Андріїв, але в них збереглося етимологічне *-о-*, *-е-* також у формі називного відмінка. Зона поширення цих форм – уся українська територія, що входила до складу Російської імперії, а також Закарпаття. Причинами збереження *-о-*, *-е-* треба вважати, по-перше, традиційне вживання саме такої форми прізвищ з давніх-давен, по-друге, те, що метрики та особові документи виписувались російською мовою. Тому немає підстав вважати прізвища на *-ов*, *-ев* виключно російськими. Це спільний тип прізвищ, поширений і серед інших слов'ян, наприклад, болгар та македонців» [Українські прізвища].

³ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%B2>.

⁴ Як стверджує В. О. Горпинич, «жіночі відповідники до чоловічих прізвищ прикметникової форми є окремими прізвищевими лексемами, а не словоформами» [Горпинич 2009, с. 22]. Це зауваження повною мірою стосується і прізвища *Татов-а*, утвореного від основи чоловічого прізвища *Татов*.

⁵ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B0>.

12 – на Херсонщині та в м. Кам'янському що на Дніпропетровщині, 11 – на Донеччині, по 8 – у м. Києві та в Криму, по 3 – на Одещині, Чернігівщині, у мм. Житомирі та Мукачевому що на Закарпатті, 2 – у м. Олександрії що на Кіровоградщині, 1 – на Черкащині. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Зарічненському районі що на Рівненщині – 12, а найгустіший осередок – Оржицький район що на Полтавщині. За поширенням це прізвище займає 34 575 місце в загальному списку мешканців України¹;

– *-енк(-енк-)*: *там-о* – *Там-енк-о*, носіями якого в Україні є 122 особи, з них 53 носії цього прізвища мешкають на Донеччині, 27 – на Сумщині, 12 – у м. Києві, 8 – на Харківщині, по 5 – на Київщині та Одещині, 4 – на Миколаївщині, 3 – на Вінниччині, по 2 – на Чернігівщині та в Криму, 1 – на Черкащині. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в м. Маріуполі що на Донеччині – 19, а найгустіший осередок – Ромненський район що на Сумщині. За поширенням це прізвище займає 37 475 місце в загальному списку мешканців України²; *там-о* – *Там-енк-о*³, носіями якого в Україні є 2 особи, з них один носії цього прізвища мешкає в м. Маріуполі що на Донеччині, а інший – у м. Южному що на Одещині. За поширенням це прізвище займає 549 524 місце в загальному списку мешканців України⁴;

– *-ур*: *там-о* – *Там-ур*, носіями якого в Україні є 104 особи, з них 19 носіїв цього прізвища мешкають на Донеччині, 13 – на Дніпропетровщині, 12 – у Криму, 10 – на Харківщині, по 8 – у мм. Києві та Чернігові, 6 – на Вінниччині, 5 – на Житомирщині, по 4 – на Запоріжжі, Київщині та Полтавщині, по 3 – на Рівненщині та Чернівецьщині, 2 – на Луганщині, по 1 – Кіровоградщині, Львівщині та Миколаївщині. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в мм. Києві та Чернігові – по 19, а найгустіший осередок – Зачепилівський район що на Харківщині. За поширенням це прізвище займає 42 985 місце в загальному списку мешканців України⁵;

– *-унь*: *там-о* – *Там-унь*, носіями якого в Україні є 75 осіб, із них 50 носіїв цього прізвища мешкають на Вінниччині, по 6 – на Харківщині та в м. Одесі, 5 – у м. Києві, 4 – у м. Луганську, 3 – у м. Кривому Розі що на Дніпропетровщині, 1 – у м. Сімферополі. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Калинівському районі що на Вінниччині – 25 і найгустіший осередок там само. За поширенням це прізвище займає 56 048 місце в загальному списку мешканців України⁶;

– *-ош*: *там-о* – *Там-ош*, носіями якого в Україні є 62 особи, з них 56 носіїв цього прізвища мешкають на Закарпатті, 3 – у м. Львові, 2 – у м. Сімферополі, 1 – у м. Березані що на Київщині. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Іршавському районі що на Закарпатті – 54 і найгустіший осередок там само. За поширенням це прізвище займає 65 296 місце в загальному списку мешканців України⁷;

– *-чук*: *там-о* – *Там-чук*, носіями якого в Україні є 61 особа, з них 33 носії

¹ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%81%D1%8C>.

² <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE>.

³ Прізвище *Там-енк-о* утворено від основи українського апелютива *там-о* за допомогою російського словотворчого суфікса *-енк-*, відповідником якого в українській мові є суфікс *-енк-*. Прізвища типу *Там-енк-о* з'явилися в Україні під впливом російської мови.

⁴ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%94%D0%BD%D0%BA%D0%BE>.

⁵ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80>.

⁶ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D0%BD%D1%8C>.

⁷ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%88>.

цього прізвища мешкають на Кіровоградщині, 11 – на Дніпропетровщині, 9 – на Вінниччині, 4 – на Сумщині, 2 – у м. Горішні Плавні що на Полтавщині, по 1 – на Чернівецьчині та в м. Києва. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Благовіщенському районі що на Кіровоградщині – 22 і найгустіший осередок там само. За поширенням це прізвище займає 65 736 місце в загальному списку мешканців України¹;

– *-к-*: *тат-о* – *Тат-к-о*, носіями якого в Україні є 47 осіб, із них 14 носіїв цього прізвища мешкають на Київщині, 11 – на Житомирщині, 6 – у м. Києві, по 5 – на Чернівецьчині та Харківщині, по 2 – Вінниччині та Луганщині, по 1 – на Черкащині та в м. Донецьку. За поширенням це прізвище займає 80 818 місце в загальному списку мешканців України²;

– *-ух*: *тат-о* – *Тат-ух*, носіями якого в Україні є 46 осіб, із них 42 носії цього прізвища мешкають на Львівщині, 4 – у м. Кривому Розі що на Дніпропетровщині. За поширенням це прізвище займає 80 879 місце в загальному списку мешканців України³;

– *-ул-*: *тат-о* – *Тат-ул-а*, носіями якого в Україні є 28 осіб, із них 17 носіїв цього прізвища мешкають на Волині, 9 – на Житомирщині, 2 – у м. Шахтарську що на Дніпропетровщині. За поширенням це прізвище займає 113 464 місце в загальному списку мешканців України⁴;

– *-очк-*: *тат-о* – *Тат-очк-о*, носіями якого в Україні є 21 особа, з них 6 носіїв цього прізвища мешкають на Полтавщині, 5 – на Харківщині, 4 – у м. Києві, по 3 – у м. Кривому Розі що на Дніпропетровщині та Смілій що на Черкащині. За поширенням це прізвище займає 137 849 місце в загальному списку мешканців України⁵;

– *-ун*: *тат-о* – *Тат-ун*, носіями якого в Україні є 8 осіб, із них по 3 носії цього прізвища мешкає на Херсонщині та в м. Горлівці що на Донеччині, 2 – у м. Ізюмі що на Харківщині. За поширенням це прізвище займає 250 943 місце в загальному списку мешканців України⁶;

– *-овець*: *тат-о* – *Тат-овець*, носіями якого в Україні є 3 особи, з них 2 носії цього прізвища мешкають у м. Костянтинівці що на Донеччині, 1 – у м. Нетішині що на Хмельниччині. За поширенням це прізвище займає 412 812 місце в загальному списку мешканців України⁷;

– *-уш*: *тат-о* – *Тат-уш*, носієм якого в Україні є 1 особа, яка мешкає на Одещині. За поширенням це прізвище займає 613 220 місце в загальному списку мешканців України⁸.

Тепер про прізвища, похідні від прізвищ, утворених від основи апелятива *тато*.

Найбільше таких прізвищ (9) утворено від основи прізвища *Татк-о* за допомогою словотворчих суфіксів:

– *-ин*:

¹ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%87%D1%83%D0%BA>.

² <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BA%D0%BE>.

³ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%85>.

⁴ <https://ridni.org/karta/%D0%A2%D0%B0%D1%82%D1%83%D0%BB%D0%B0>.

⁵ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BA%D0%BE>.

⁶ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BA%D0%BE>.

⁷ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D1%86%D1%8C>.

⁸ <https://ridni.org/karta/%D0%A2%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%88>.

1) *Татк-о – Татк-ин¹*, носіями якого в Україні є 2 особи, які мешкають у м. Керчі. За поширенням це прізвище займає 549 532 місце в загальному списку мешканців України².

Від основи чоловічого прізвища *Таткин* флексійним способом утворено жіноче прізвище *Таткин-а*, носіями якого в Україні є 1 особа, яка мешкає в м. Харкові. За поширенням це прізвище займає 613 170 місце в загальному списку мешканців України³;

2) *Татк-о – Тат(к/ч)-ин*, носіями якого в Україні є 141 особа, з них 88 носіїв цього прізвища мешкають на Львівщині, 23 – на Вінниччині, 13 – на Хмельниччині, по 2 – на Івано-Франківщині, Донеччині, Одещині, Полтавщині, Тернопільщині та в мм. Києві, Кропивницькому, по 1 – на Миколаївщині, Херсонщині та в м. Ірпіні що на Київщині. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Миколаївському районі що на Львівщині – 37, а найгустіший осередок – м. Новий Розділ Миколаївського району що на Львівщині. За поширенням це прізвище займає 32 918 місце в загальному списку мешканців України⁴;

3) *Татк-о – Тат(к/ч)-ин-а*, носіями якого в Україні є 33 особи, з них 10 носіїв цього прізвища мешкають на Вінниччині, 5 – на Донеччині, 4 – на Хмельниччині, по 3 – на Миколаївщині, Полтавщині та в м. Львові, 2 – на Харківщині, по 1 – на Херсонщині, у мм. Дніпрі та Кропивницькому. За поширенням це прізвище займає 102 967 місце в загальному списку мешканців України⁵;

– *-енк-*:

1) *Татк-о – Тат(к/ч)-енк-о*, носіями якого в Україні є 34 особи, з них 33 носії цього прізвища мешкають на Дніпропетровщині, 1 – у м. Львові. За поширенням це прізвище займає 100 105 місце в загальному списку мешканців України⁶;

2) *Татк-о – Тат(к/ч)-енк-а*, носіями якого в Україні є 28 осіб, із них 9 носіїв цього прізвища мешкають на Харківщині, по 4 – на Донеччині та Полтавщині, по 3 – у мм. Києві, Вінниці та Дніпрі, по 1 – на Київщині та Миколаївщині. За поширенням це прізвище займає 113 465 місце в загальному списку мешканців України⁷;

– *-ов:* *Татк-о – Татк-ов*, носіями якого в Україні є 34 особи, з них 12 носіїв цього прізвища мешкають на Вінниччині, 9 – на Дніпропетровщині, по 3 – у мм. Києві, Одесі та в Криму, по 1 – на Миколаївщині, Чернівецьчині, у мм. Макіївці що на Донеччині та в Авдіївці що на Луганщині. За поширенням це прізвище займає 100 104 місце в загальному списку мешканців України⁸.

Від основи чоловічого прізвища *Татков* флексійним способом утворено жіноче прізвище *Татков-а*, носіями якого в Україні є 32 особи, з них 9 носіїв цього

¹ Прізвища типу *Таткин* з'явилися в Україні під впливом української мови.

² <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BA%D0%B8%D0%BD>.

³ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BA%D0%B8%D0%BD%D0%B0>.

⁴ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%87%D0%B8%D0%BD>.

⁵ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%87%D0%B8%D0%BD%D0%B0>.

⁶ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%86%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE>.

⁷

<https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE>.

⁸ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BA%D0%BE%D0%B2>.

прізвища мешкають на Вінниччині, 6 – у м. Києві, по 4 – на Дніпропетровщині, Чернівеччині та в Криму, по 1 – Харківщині та Херсонщині, у мм. Одесі, Макіївці що на Донеччині та в Авдіївці що на Луганщині. За поширенням це прізвище займає 105 730 місце в загальному списку мешканців України¹;

– *-ін*: *Татк-о – Татк-ін*², носіями якого в Україні є 9 осіб, із них 5 носіїв цього прізвища мешкають на Харківщині, по 2 – на Дніпропетровщині та в Криму. За поширенням це прізвище займає 229 668 місце в загальному списку мешканців України³.

Від основи чоловічого прізвища *Татк-ін* флексійним способом утворено жіноче прізвище *Таткін-а*, носіями якого в Україні є 10 осіб, із них 4 носії цього прізвища мешкають на Харківщині, по 3 – на Дніпропетровщині та в Криму. За поширенням це прізвище займає 211 170 місце в загальному списку мешканців України⁴;

– *-ін*: *Татк-о – Тат(к/ч)-ін*⁵, носіями якого в Україні є 4 особи, із них 2 носії цього прізвища мешкають у м. Вінниці, по 1 – у мм. Горлівці що на Донеччині та Кременчузі що на Полтавщині. За поширенням це прізвище займає 338 035 місце в загальному списку мешканців України⁶.

Від основи чоловічого прізвища *Татч-ін* флексійним способом утворено жіноче прізвище *Татчин-а*, носіями якого в Україні є 3 особи, що мешкають на Одещині та в мм. Вінниці, Кременчузі що на Полтавщині. За поширенням це прізвище займає 412 827 місце в загальному списку мешканців України⁷;

– *-ал-*: *Татк-о – Татк-ал-о*, носіями якого в Україні є 31 особа, з них 13 носіїв цього прізвища мешкають на Полтавщині, 12 – у м. Києві, 4 – у м. Слов'янську що на Донеччині, 2 – на Сумщині. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Семенівському районі що на Полтавщині – 7 і найгустіший осередок там само. За поширенням це прізвище займає 106 775 місце в загальному списку мешканців України⁸;

– *-ів*: *Татк-о – Татк-ів*, носіями якого в Україні є 2 особи, які мешкають на Тернопільщині. За поширенням це прізвище займає 549 533 місце в загальному списку мешканців України⁹;

– *-ев-*: *Татк-о – Тат(к/ч)-ев*, носіями якого в Україні є 1 особа, яка мешкає в м. Вінниці. За поширенням це прізвище займає 613 221 місце в загальному списку мешканців України¹⁰.

П'ять прізвищ утворено від основи прізвища *Татул-а* за допомогою словотворчих суфіксів:

– *-ов*: *Татул-а – Татул-ов*, носіями якого в Україні є 4 особи, з них 4 носії

¹ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0>.

² Прізвище *Таткін* утворено від основи українського прізвища *Татк-о* за допомогою російського словотворчого суфікса *-ін*, відповідником якого є український словотворчий суфікс *-ин*. Прізвища типу *Таткін* з'явилися в Україні під впливом російської мови.

³ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BA%D1%96%D0%BD>.

⁴ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BA%D1%96%D0%BD%D0%B0>.

⁵ Прізвище *Татчин*, як, власне, і прізвище *Таткін*, утворено від основи українського прізвища *Татк-о* за допомогою російського словотворчого суфікса *-ін*, відповідником якого є український словотворчий суфікс *-ин*. Прізвища типу *Татчин* з'явилися в Україні під впливом російської мови.

⁶ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%87%D1%96%D0%BD>.

⁷ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%87%D1%96%D0%BD%D0%B0>.

⁸ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%BE>.

⁹ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BA%D1%96%D0%B2>.

¹⁰ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%87%D0%B5%D0%B2>.

цього прізвища мешкають на Херсонщині, по 1 – у мм. Харкові та Макіївці що на Донеччині. За поширенням це прізвище займає 338 032 місце в загальному списку мешканців України¹.

Від основи чоловічого прізвища *Татулов* флексійним способом утворено жіноче прізвище *Татулов-а*, носіями якого в Україні є 8 осіб, із них 4 носії цього прізвища мешкають на Донеччині, 2 – у м. Харкові, по 1 – на Луганщині та Херсонщині. За поширенням це прізвище займає 250 942 місце в загальному списку мешканців України²;

– *-ич*: *Татул-а* – *Татул-ич*, носіями якого в Україні є 98 осіб, із них 94 носії цього прізвища мешкають на Чернівецьчині, 2 – на Одещині, 1 – на Запоріжжі. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Сторожинецькому районі що на Чернівецьчині – 44 і найгустіший осередок там само. За поширенням це прізвище займає 45 201 місце в загальному списку мешканців України³;

– *-ич*: *Татул-а* – *Татул-ич*, носіями якого в Україні є 13 осіб, які мешкають на Чернівецьчині. За поширенням це прізвище займає 181 370 місце в загальному списку мешканців України⁴;

– *-ченк-*: *Татул-а* – *Татуль-ченк-о*, носіями якого в Україні є 4 особи, які мешкають у м. Лимані що на Донеччині. За поширенням це прізвище займає 338 033 місце в загальному списку мешканців України⁵.

Від основи чоловічого прізвища *Татульченк-о* за допомогою словотворчого суфікса *-ов* утворено прізвище *Татульченк-ов*, носієм якого в Україні є 1 особа, яка мешкає на Харківщині. За поширенням це прізвище займає 613 214 місце в загальному списку мешканців України⁶.

Від основи чоловічого прізвища *Татулін*, носій якого відсутній серед мешканців України, флексійним способом утворено жіноче прізвище *Татулін-а*, носіями якого в Україні є 3 особи, із них один носій цього прізвища проживає на Тернопільщині, ще по одному в мм. Дніпрі та Євпаторії. За поширенням це прізвище займає 412 825 місце в загальному списку мешканців України⁷.

Чотири прізвища утворено від основи прізвища *Татур* за допомогою таких словотворчих суфіксів:

– *-ін*: *Татур* – *Татур-ін*, носіями якого в Україні є 8 осіб, із них 3 носії цього прізвища мешкають на Вінниччині, по 2 – у мм. Києві та Севастополі, 1 – у м. Донецьку. За поширенням це прізвище займає 250 944 місце в загальному списку мешканців України⁸.

Від основи чоловічого прізвища *Татурін* флексійним способом утворено жіноче прізвище *Татурін-а*, носіями якого в Україні є 7 осіб, із них по 2 носії

¹ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D0%BB%D0%BE%D0%B2>.

² <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0>.

³ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0>.

⁴ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D0%BB%D1%96%D1%87>.

⁵ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE>.

⁶ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%D0%B2>.

⁷ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%B0>.

⁸ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0>.

цього прізвища мешкають на Вінниччині, у мм. Києві та Севастополі, 1 – у м. Донецьку. За поширенням це прізвище займає 259 480 місце в загальному списку мешканців України¹;

– *-евич*: *Татур* – *Татур-евич*, носієм якого в Україні є 217 осіб, із них 98 носіїв цього прізвища мешкають на Житомирщині, 19 – на Миколаївщині, 17 – на Полтавщині, 14 – на Київщині, 13 – Вінниччині, 10 – на Донеччині, по 9 – у Криму та в м. Чоп що на Закарпатті, 5 – у м. Дніпрі, по 4 – на Одещині та в м. Києві, по 3 – на Кіровоградщині, Черкащині та в мм. Запоріжжі й Антрацит що на Луганщині, 2 – у м. Львові, 1 – у м. Тернополі. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Житомирському районі що на Житомирщині – 70, а найгустіший осередок – м. Чоп що на Закарпатті. За поширенням це прізвище займає 22 257 місце в загальному списку мешканців України;

– *-чук*: *Татур* – *Татур-чук*, носієм якого в Україні є 1 особа, яка мешкає в м. Кам'янському що на Дніпропетровщині. За поширенням це прізвище займає 613 219 місце в загальному списку мешканців України².

Одне прізвище утворено флексійним способом: *Татур* – *Татур-а*, носіями якого в Україні є 69 осіб, із них 35 носіїв цього прізвища мешкають на Житомирщині, 9 – у м. Києві, по 5 – на Донеччині та Одещині, 4 – на Київщині, по 2 – у мм. Миколаєві, Полтаві та Тернополі, по 1 – на Харківщині та Хмельниччині, у мм. Львові та Рівному і в Криму. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Коростишівському районі що на Житомирщині та в м. Києві – по 9, а найгустіший осередок – Брусилівський район що на Житомирщині. За поширенням це прізвище займає 59 902 місце в загальному списку мешканців України³.

Чотири прізвища також утворено від прізвища *Татун* за допомогою таких словотворчих суфіксів:

– *-ов*: *Татун* – *Татун-ов*, носіями якого в Україні є 17 осіб, із них 9 носіїв цього прізвища мешкають на Запоріжжі, 6 – на Херсонщині, 2 – у м. Ужгороді. За поширенням це прізвище займає 159 483 місце в загальному списку мешканців України⁴.

Від основи чоловічого прізвища *Татунов* флексійним способом утворено жіноче прізвище *Татунов-а*, носіями якого в Україні є 16 осіб, із них 8 носіїв цього прізвища мешкають на Запоріжжі, 6 – на Херсонщині, 2 – у м. Ужгороді. За поширенням це прізвище займає 161 379 місце в загальному списку мешканців України⁵;

– *-чак*: *Татун* – *Татун-чак*, носіями якого в Україні є 99 осіб, із них 58 носіїв цього прізвища мешкають на Івано-Франківщині, 12 – на Львівщині, 9 – на Запоріжжі, по 5 – на Київщині та в м. Володимир-Волинському що на Волині, по 3 – на Донеччині, у мм. Києві та Вінниці, 1 – на Луганщині. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Рогатинському районі що на Івано-Франківщині – 42 і найгустіший осередок там само. За поширенням це прізвище займає 44 648 місце

¹ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%B0>.

² <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D1%87%D1%83%D0%BA>.

³ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0>.

⁴ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D0%BD%D0%BE%D0%B2>.

⁵ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0>.

в загальному списку мешканців України¹;

– *-ець*: *Татун* – *Татун-ець*, носіями якого в Україні є 64 особи, з них 30 носіїв цього прізвища мешкають на Житомирщині, по 8 – на Вінниччині та Донеччині, 7 – на Хмельниччині, 4 – на Одещині, 3 – на Харківщині, по 2 – у м. Києві та Конотопі що на Сумщині. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Бердичівському районі що на Житомирщині – 24 і найгустіший осередок там само. За поширенням це прізвище займає 63 468 місце в загальному списку мешканців України²;

– *-ик*: *Татун* – *Татун-ик*, носіями якого в Україні є 11 осіб, із них 10 носіїв цього прізвища мешкають на Кіровоградщині, 1 – у м. Києві. За поширенням це прізвище займає 205 711 місце в загальному списку мешканців України³.

Ще чотири прізвища утворено від прізвища *Татуш* за допомогою словотворчих суфіксів:

– *-к-*:

1) *Татуш* – *Татуш-к-о*, носіями якого в Україні є 77 осіб, із них 69 носіїв цього прізвища мешкають на Волині, 3 – у м. Шостці що на Сумщині, по 1 – на Дніпропетровщині, Львівщині, Хмельниччині та Чернівецьчині й у м. Києві. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в м. Луцьку – 27, а найбільший осередок – Маневський район що на Волині – 15. За поширенням це прізвище займає 55 072 місце в загальному списку мешканців України⁴;

2) *Татуш* – *Татуш-к-а*, носіями якого в Україні є 2 особи, які проживають на Сумщині. За поширенням це прізвище займає 549 555 місце в загальному списку мешканців України⁵;

– *-енк-*: *Татуш* – *Татуш-енк-о*, носіями якого в Україні є 45 осіб, із них 19 носіїв цього прізвища мешкають на Київщині, 18 – на Полтавщині, 5 – у м. Києві, 2 – у м. Ковелі на Волині, 1 – у м. Феодосії. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Кобеляцькому районі що на Полтавщині – 7, а найгустіший осередок – Іванківський район що на Київщині. За поширенням це прізвище займає 82 786 місце в загальному списку мешканців України⁶;

– *-ин*: *Татуш* – *Татуш-ин*, носіями якого в Україні є 2 особи, які мешкають у м. Макіївці що на Донеччині. За поширенням це прізвище займає 549 554 місце в загальному списку мешканців України⁷.

Три прізвища утворено від основи прізвища *Татус(ь)* за допомогою таких словотворчих суфіксів:

– *-ов*: *Татус(ь)* – *Татус-ов*, носіями якого в Україні є 3 особи, з них 2 носії цього прізвища мешкають у м. Харкові, 1 – у м. Северодонецьку що на Луганщині. За поширенням це прізвище займає 412 826 місце в загальному списку мешканців України⁸.

Від основи чоловічого прізвища *Татусов* флексійним способом утворено

¹ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D0%BD%D1%87%D0%B0%D0%BA>.

² <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D0%BD%D0%B5%D1%86%D1%8C>.

³ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D0%BD%D0%B8%D0%BA>.

⁴ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%88%D0%BA%D0%BE>.

⁵ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%88%D0%BA%D0%B0>

⁶ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE>.

⁷ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%88%D0%B8%D0%BD>.

⁸ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%81%D0%BE%D0%B2>.

жіноче прізвище *Татусов-а*, носіями якого в Україні є 2 особи, з них 1 носій цього прізвища мешкає в м. Харкові, ще 1 – у м. Северодонецьку що на Луганщині. За поширенням це прізвище займає 549 553 місце в загальному списку мешканців України¹;

– *-к-*: *Татусь – Татусь-к-о*, носіями якого в Україні є 96 осіб, із них 49 носіїв цього прізвища мешкають на Львівщині, 14 – на Тернопільщині, 10 – у м. Києві, 8 – на Кіровоградщині, 6 – у м. Івано-Франківську, 3 – на Житомирщині, 2 – у м. Одесі, по 1 – на Закарпатті та Запоріжжі, у мм. Дніпрі та Шепетівці що на Хмельниччині. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Козівському районі що на Тернопільщині – 12 і найгустіший осередок там само. За поширенням це прізвище займає 45 894 місце в загальному списку мешканців України²;

– *-як-*: *Татус(ь) – Татус-як*, носіями якого в Україні є 16 осіб, із них 15 носіїв цього прізвища мешкають на Вінниччині, 1 – у м. Києві. За поширенням це прізвище займає 161 380 місце в загальному списку мешканців України³.

Два прізвища утворено від прізвища *Татенко*.

Від основи прізвища *Татенк-о* за допомогою словотворчого суфікса *-ов* утворено прізвище *Татенк-ов*, носіями якого в Україні є 3 особи, які мешкають у м. Кам'янському що на Дніпропетровщині. За поширенням це прізвище займає 412 799 місце в загальному списку мешканців України⁴.

Від основи чоловічого прізвища *Татенков* флексійним способом утворено жіноче прізвище *Татенков-а*, носіями якого в Україні є 4 особи, які мешкають на Дніпропетровщині. За поширенням це прізвище займає 338 024 місце в загальному списку мешканців України⁵.

Ще одне прізвище утворено від усіченої основи прізвища *Татен(к)-о* за допомогою словотворчого суфікса *-ок*: *Татен(к)-о – Татен-ок*, носіями якого в Україні є 3 особи, які мешкають у м. Маріуполі що на Донеччині. За поширенням це прізвище займає 412 800 місце в загальному списку мешканців України⁶.

Від усіченої основи прізвища *Таточко* утворено два прізвища за допомогою словотворчих суфіксів:

– *-енк-*: *Таточ(к)-о – Таточ-енк-о*, носіями якого в Україні є 180 осіб, із них 137 носіїв цього прізвища мешкають на Херсонщині, 26 – на Миколаївщині, 15 – на Дніпропетровщині, по 1 – у мм. Запоріжжі та Львові. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в м. Херсоні – 66, а найгустіший осередок – Білозерський район що на Херсонщині. За поширенням це прізвище займає 26 475 місце в загальному списку мешканців України⁷;

– *-інк-*: *Таточ(к)-о – Таточ-інк-о*, носіями якого в Україні є 1 особа, яка мешкає в м. Херсоні. За поширенням це прізвище займає 613 195 місце в

¹ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B0>.

² <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE>.

³ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%81%D1%8F%D0%BA>.

⁴ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%D0%B2>.

⁵ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0>.

⁶ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BD%D0%BE%D0%BA>.

⁷ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE>.

загальному списку мешканців України¹.

Одне прізвище утворено за допомогою словотворчого суфікса *-к-* від прізвища *Татунь*: *Татунь-к-о*, носіями якого в Україні є 10 осіб, із них 5 носіїв цього прізвища мешкають на Вінниччині, 3 – у м. Умані що на Черкащині, 2 – на Луганщині. За поширенням це прізвище займає 161 380 місце в загальному списку мешканців України².

Від основи чоловічого прізвища *Татєв*, носій якого відсутній серед мешканців України, флексійним способом утворено жіноче прізвище *Татєв-а*, носіями якого в Україні є 1 особа, яка мешкає в м. Сімферополі. За поширенням це прізвище займає 613 182 місце в загальному списку мешканців України³.

Так само одне прізвище утворено способом основоскладання: *тат-о* + *мир* + *Тат-о-мир*, носіями якого в Україні є 197 осіб, із них 120 носіїв цього прізвища мешкають на Львівщині, по 13 – на Одещині та в м. Києві, 11 – на Донеччині, 7 – на Вінниччині, по 6 – на Івано-Франківщині, Луганщині та Херсонщині, 5 – на Дніпропетровщині, 4 – на Житомирщині, 3 – у м. Сімферополі, 2 – у м. Черкасах, 1 – у м. Харкові. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в м. Львові – 24, а найгустіший осередок – Самбірський район що на Львівщині. За поширенням це прізвище займає 24 347 місце в загальному списку мешканців України⁴.

Від основи чоловічого прізвища *Татомир* за допомогою словотворчого суфікса *-енк-* утворено прізвище *Татомир-енк-о*, носіями якого в Україні є 7 осіб, із них 3 носії цього прізвища мешкають на Київщині, 2 – на Черкащині, по 1 – у м. Києві та Миргороді що на Полтавщині. За поширенням це прізвище займає 259 500 місце в загальному списку мешканців України⁵.

Дві особи в Україні мають подвійне прізвище, одним із компонентів якого є прізвище *Татунчак*, але в обох випадках складно встановити чи то до прізвища чоловіка приєднується прізвище дружини чи навпаки:

1) *Татурчак-Карась*, носіями якого в Україні є 1 особа, яка мешкає в м. Львові. За поширенням це прізвище займає 613 217 місце в загальному списку мешканців України⁶;

2) *Назаркевич-Татунчак*, носіями якого в Україні є 1 особа, яка мешкає так само в м. Львові. За поширенням це прізвище займає 740 296 місце в загальному списку мешканців України⁷.

Висновки. Проведений аналіз прізвищ, утворених від апелятива *тато* дав підстави резюмувати:

1. Найпоширенішим прізвищем цієї мікрогрупи є прізвище *Татуревич* (217 носіїв), а найбільше похідних прізвищ утворено від апелятива *тато* (12 прізвищ).

Жодного прізвища не утворено від прізвищ *Татовець* і *Татенко*, які так само утворені від апелятива *тато* (докладніше про кількість прізвищ, похідних

¹ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%87%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%BE>.

² <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D0%BD%D1%8C%D0%BA%D0%BE>.

³ <https://ridni.org/karta/%D0%A2%D0%B0%D1%82%D1%94%D0%B2%D0%B0>.

⁴ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D1%80>.

⁵ <https://ridni.org/karta/%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE>.

⁶ <https://ridni.org/karta/%D0%A2%D0%B0%D1%82%D1%83%D0%BD%D1%87%D0%B0%D0%BA-%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%B0%D1%81%D1%8C>.

⁷ <https://ridni.org/karta/%D0%A2%D0%B0%D1%82%D1%83%D0%BD%D1%87%D0%B0%D0%BA-%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%B0%D1%81%D1%8C>.

від апелятива *тато*, поширених в Україні, їх місце в загальному списку мешканців України див. табл. 1).

Табл. 1. Кількість прізвищ,
утворених від апелятива *тато*, поширених в Україні,
їх місце в загальному списку мешканців України

	<i>Прізвище</i>	<i>Від якого прізвища походить</i>	<i>К-ть носіїв в Україні</i>	<i>Місце в загальному списку мешканців України</i>
1	Татур-евич	Татур	217	22 257
2	Тат-о-мир		197	24 347
3	Таточ(к)-енк-о	Таточк-о	180	26 475
4	Тат(к/ч)-ин	Татк-о	141	32 918
5	Тат-усь		133	34 575
6	Тат-енк-о		122	37 475
7	Тат-ур		104	42 985
8	Татун-чак	Татун	99	44 648
9	Татул-ич	Татул-а	98	45 201
10	Татусь-к-о	Татусь	96	45 894
11	Татуш-к-о	Татуш	77	55 072
12	Тат-унь		75	56 048
13	Татур-а	Татур	69	59 902
14	Татун-ець	Татун	64	63 468
15	Тат-ош		62	65 296
16	Тат-чук		61	65 736
17	Тат-к-о		47	80 818
18	Тат-ух		46	80 879
19	Татуш-енк-о	Татуш	45	82 786
20	Татк-ов	Татк-о	34	100 104
21	Тат(к/ц)-енк-о	Татк-о	34	100 105
22	Тат(к/ч)-ин-а	Татк-о	33	102 967
23	Татков-а	Татков	32	105 730
24	Татк-ал-о	Татк-о	31	106 775
25	Тат-ул-а		28	113 464
26	Тат(к/ч)-енк-о	Татк-о	28	113 465
27	Тат-очк-о		21	137 849
28	Татун-ов	Татун	17	159 483
29	Татунов-а	Татунов	16	161 379
30	Татус-як	Татусь	16	161 380
31	Татул-іч	Татул-а	13	181 372
32	Татун-ик	Татун	11	205 711
33	Таткін-а	Таткін	10	211 170
34	Татунь-к-о	Татунь	10	211 171
35	Татк-ін	Татк-о	9	229 668

36	Татулов-а	Татулов	8	250 942
37	Тат-ун		8	250 943
38	Татур-ін	Татур	8	250 944
39	Татурін-а	Татурін	7	250 9
40	Татомир-енк-о	Татомир	7	259 500
41	Татенков-а	Татенков	4	338 024
42	Татул-ов	Татул-а	4	338 032
43	Татуль-ченк-о	Татул-а	4	338 033
44	Тат(к/ч)-ін	Татк-о	4	338 035
45	Татенк-ов	Татенк-о	3	412 799
46	Татен(к)-ок	Татенк-о	3	412 800
47	Тат-овець		3	412 812
48	Татулін-а	Татулін	3	412 825
49	Татус(ь)-ов	Татусь	3	412 826
50	Татчін-а	Татчін	3	412 827
51	Тат-енк-о		2	549 524
52	Татк-ин	Татк-о	2	549 532
53	Татк-ів	Татк-о	2	549 533
54	Татусов-а	Татусов	2	549 553
55	Татуш-ин	Татуш	2	549 554
56	Татуш-к-а	Татуш	2	549 555
57	Татєв-а	Татєв	1	613 138
58	Таткин-а	Таткин	1	613 170
59	Тат-ов		1	613 181
60	Татов-а	Татов	1	613 182
61	Таточ(к)-інк-о	Таточк-о	1	613 195
62	Татульченк-ов	Татульченк- о	1	613 214
63	Татунчак- Карась		1	613 217
64	Татур-чук	Татур	1	613 219
65	Тат-уш		1	613 220
66	Тат(к/ч)-єв	Татк-о	1	613 221
67	Назаркевич- Татурчак		1	740 296

2. Найпоширенішими способами творення прізвищ, похідних від апелятива *тато*, є суфіксальний (50 прізвищ) і флексійний (12 прізвищ) (докладніше про способи творення прізвищ, похідних від апелятива *тато*, див. табл. 2).

Табл. 2. Способи творення прізвищ,
утворених від апелятива *тато*

	Способи творення назв	К- ть
I	Суфіксальний	51
1.1	-ов	7
1.2	-енк-(-єнк-)	7
1.3	-к-	5

1.4	-ин	4
1.5	-ін	3
1.6	-чук	2
1.7	-як	1
1.8	-евич	1
1.9	-усь	1
1.10	-ур	1
1.11	-ич	1
1.12	-унь	1
1.13	-ець	1
1.14	-ош	1
1.15	-ал-	1
1.16	-ул-	1
1.17	-очк-	1
1.18	-іч	1
1.19	-ик	1
1.20	-ун	1
1.21	-ченк-	1
1.22	-ок	1
1.23	-ів	1
1.24	-уш	1
1.25	-ух	1
1.26	-чак	1
1.27	-ев	1
1.28	-інк-	1
1.29	-овець	1
2	Флексійний	13
2.1	-а	13
3	Основоскладання	1
4	Подвійне прізвище	2
	Усього	67

3. Надалі потребують вивчення проблеми походження, особливостей творення і поширення на теренах України прізвищ, похідні від інших назв, рідкісні і зросійщені прізвища та деякі інші аспекти.

ЛІТЕРАТУРА

- Варченко, І. (1968). До основ наукового вивчення сучасних українських прізвищ. Редько Ю. К. Довідник українських прізвищ. Київ : Радянська школа. С. 3–29.
- Горпинич, В. О., Корнієнко, А. І. (2012). Антропонімія Дніпровського Припоріжжя і суміжних регіонів України: Словник. Дніпропетровськ : Пороги. 237 с.
- Горпинич, В. (2009). Основні принципи дослідження сучасних прізвищ України. Українська мова. № 4. С. 18–27.
- Карта поширення прізвищ України. URL : <https://ridni.org/karta/> (дата звернення : 16.06. 2023).
- Поповський, А. (2020). Дешифрація про українські прізвища : Монографія. Дніпро : Ліра. 300 с.
- Прадід, Ю. Ф. (2022-1). Особливості творення прізвищ, похідних від прізвища Дід (на матеріалі прізвищ, бпоширених в Україні). Філологічний часопис : науковий журнал. Умань : ВПЦ «Візаві». Вип. 2 (20). С. 62–83.
- Прадід, Ю. Ф. (2022-2). Особливості творення прізвищ, похідних від прізвища Зоря, та їх

територіальна поширеність. Записки з ономастики. Одеса, 2022. Вип. 25. С. 87–117.

Прадід, Ю. Ф. (2021). Патронімічні прізвища (на матеріалі українських варіантів християнських імен). Українське мовознавство. Київ. Вип. 1(50). С. 28–45.

Прадід, Ю. Ф. (2022-3). Способи творення прізвищ мікрогрупи «Батько»: на матеріалі прізвищ, поширених в Україні. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Філологія». На пошану Івана Чендея (до 100-річчя з дня народження). Вип. 1 (47). С. 225–230.

Прадід, Ю. Ф. (2022-4). Способи творення прізвищ, похідних від апелювання дід. Мова. Література. Фольклор. Запоріжжя. № 1. С. 42–52.

Прадід, Ю. Ф. (2022-5). Типологія прізвищ жителів с. Либохори Стрийського району на Львівщині. Мови й літератури світу: Зб. наук. праць. Кривий Ріг. Вип. 1. С. 28–45.

Прадід, Ю. Ф. (2022-6). Типологія українських прізвищ та імен (на матеріалі прізвищ та імен моїх однокласників). Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія: Філологічні науки (мовознавство). 2022. № 18. С. 43–48.

Прадід, Ю. Ф. (2023). Особливості творення прізвищ, похідних від прізвища Зірка, та їх територіальна поширеність. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство). 2023. Вип. 36. С. 137–147.

Регушевський, Є. С. Чи є у мові зайві слова? URL : <http://kulturologiya.univ.kiev.ua/KM/pdfs/Magazine14-12.pdf> (дата звернення : 16.06. 2023).

Редько, Ю. К. (1966). Сучасні українські прізвища. Київ : Наукова думка. 216 с.

Словник синонімів . UPL :

[https://slovyk.me/dict/synonyms_vusyk/%D0%BD%D0%B5%D0%B1%D0%BE#:~:text=%D0%91%D0%BB%D0%B0%D0%BA%D0%B8%D1%82%D1%8C%2C%20%D0%B2%D0%B8%D1%88%2C%20%D0%B2%D0%B8%D1%88%D0%B8%D0%BD%D0%B0%2C%20%D0%B7%D0%B0%D1%85%D0%BC%D0%B0%D1%80,%2C%20%D1%81%D0%B8%D0%BD%D1%8F%D0%B2%D0%B0%20\(%D0%BF%D0%BE%D0%B5%D1%82](https://slovyk.me/dict/synonyms_vusyk/%D0%BD%D0%B5%D0%B1%D0%BE#:~:text=%D0%91%D0%BB%D0%B0%D0%BA%D0%B8%D1%82%D1%8C%2C%20%D0%B2%D0%B8%D1%88%2C%20%D0%B2%D0%B8%D1%88%D0%B8%D0%BD%D0%B0%2C%20%D0%B7%D0%B0%D1%85%D0%BC%D0%B0%D1%80,%2C%20%D1%81%D0%B8%D0%BD%D1%8F%D0%B2%D0%B0%20(%D0%BF%D0%BE%D0%B5%D1%82) (дата звернення : 20.02. 2023).

Словник синонімів української мови. UPL :

<https://1675.slovaronline.com/search?s=%D0%BD%D0%B5%D0%B1%D0%BE> (дата звернення : 20.02. 2023).

Словник української мови : У 20 т. UPL : <https://1677.slovaronline.com/> (дата звернення : 21.02. 2023).

Українська ономастика: Бібліографічний покажчик. (2013). Уклад.: С. О. Вербич, І. В. Єфименко, І. М. Железняк. Київ. 366 с.

Український словотвір: Словник-довідник. URL :

<https://subject.com.ua/ukrmoiva/derivation/index.html> (дата звернення : 16.06. 2023).

Українські прізвища. URL :

https://www.wikiwand.com/uk/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96_%D0%BF%D1%80%D1%96%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%B0 (дата звернення : 17.06.2023).

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

Рідні. UPL : <https://ridni.org/> (дата звернення : 19.05. 2023).

REFERENCES

Varchenko, I. (1968). Do osnov naukovooho vyvchennia suchasnykh ukrainskykh prizvyshch. Redko Yu. K. Dovidnyk ukrainskykh prizvyshch. Kyiv : Radianska shkola. S. 3–29.

Horpunych, V. O., Korniienko, A. I. (2012). Antroponimiia Dniprovskoho Pryporizhzhia i sumizhnykh rehioniv Ukrainy: Slovyk. Dnipropetrovsk : Porohy. 237 с.

Horpunych, V. (2009). Osnovni pryntsyphu doslidzhennia suchasnykh prizvyshch Ukrainy. Ukrainska mova. № 4. S. 18–27.

Karta poshyrennia prizvyshch Ukrainy. URL : <https://ridni.org/karta/> (дата звернення : 16.06. 2023).

Popovskiy, A. (2020). Deshchytisia pro ukrainski prizvyshcha : Monohrafiia. Dnipro : Lira. 300 s.

Pradid, Yu. F. (2022-1). Osoblyvosti tvorennia prizvyshch, pokhidnykh vid prizvyshcha Did (na materialii prizvyshch, bposhyrenykh v Ukraini). Filolohichni chasopys : naukovyi zhurnal. Uman : VPTs «Vizavi». Vyp. 2 (20). S. 62–83.

Pradid, Yu. F. (2022-2). Osoblyvosti tvorennia prizvyshch, pokhidnykh vid prizvyshcha Zoria, ta yikh terytorialna poshyrenist. Zapysky z onomastyky. Odessa. Vyp. 25. S. 87–117.

Pradid, Yu. F. Patronimichni prizvyshcha (na materialii ukrainskykh variantiv khrystyianskykh imen). Ukrainske movoznavstvo. Kyiv. 2021. Vyp. 1(50). S. 28–45.

Pradid, Yu. F. (2022-3). Sposoby tvorennia prizvyshch mikrohrupy «Batko»: na materialii

prizvyshch, poshyrenykh v Ukraini. Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriiia «Filolohiia». Na poshanu Ivana Chendeia (do 100-richchia z dnia narodzhennia). Vyp. 1 (47). S. 225–230.

Pradid, Yu. F. (2022-4). Sposoby tvorennia prizvyshch, pokhidnykh vid apeliatyva did. Mova. Literatura. Folklor. Zaporizhzhia. № 1. S. 42–52.

Pradid, Yu. F. (2022-5). Typolohiia prizvyshch zhyteliv s. Lybokhory Stryiskoho raionu na Lvivshchyni. Movy y literatury svitu: Zb. nauk. prats. Kryvyi Rih. Vyp. 1. S. 28–45.

Pradid, Yu. F. (2022-6). Typolohiia ukrainskykh prizvyshch ta imen (na materiali prizvyshch ta imen moikh odnoklasnykiv). Naukovyi visnyk Drohobyt'skoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriiia: Filolohichni nauky (movoznavstvo). № 18. S. 43–48.

Pradid, Yu. F. (2023). Osoblyvosti tvorennia prizvyshch, pokhidnykh vid prizvyshcha Zirka, ta yikh terytorialna poshyrenist. Naukovi zapysky Vinnytskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni Mykhaila Kotsiubynskoho. Seriiia: Filolohiia (movoznavstvo). 2023. Vyp. 36. S. 137–147.

Rehushevskiy, Ye. S. Chy ye u movi zaivi slova? URL : <http://kulturamovy.univ.kiev.ua/KM/pdfs/Magazine14-12.pdf> (data zvernennia : 16.06. 2023).

Redko, Yu. K. Suchasni ukrainski prizvyshcha. Kyiv : Naukova dumka, 1966. 216 s.

Slovyk synonymiv. URL : [https://slovyk.me/dict/synonyms_vusyk/%D0%BD%D0%B5%D0%B1%D0%BE#:~:text=%D0%91%D0%BB%D0%B0%D0%BA%D0%B8%D1%82%D1%8C%2C%20%D0%B2%D0%B8%D1%88%2C%20%D0%B2%D0%B8%D1%88%D0%B8%D0%BD%D0%B0%2C%20%D0%B7%D0%B0%D1%85%D0%BC%D0%B0%D1%80,%2C%20%D1%81%D0%B8%D0%BD%D1%8F%D0%B2%D0%B0%20\(%D0%BF%D0%BE%D0%B5%D1%82](https://slovyk.me/dict/synonyms_vusyk/%D0%BD%D0%B5%D0%B1%D0%BE#:~:text=%D0%91%D0%BB%D0%B0%D0%BA%D0%B8%D1%82%D1%8C%2C%20%D0%B2%D0%B8%D1%88%2C%20%D0%B2%D0%B8%D1%88%D0%B8%D0%BD%D0%B0%2C%20%D0%B7%D0%B0%D1%85%D0%BC%D0%B0%D1%80,%2C%20%D1%81%D0%B8%D0%BD%D1%8F%D0%B2%D0%B0%20(%D0%BF%D0%BE%D0%B5%D1%82) (data zvernennia : 20.02. 2023).

Slovyk synonymiv ukrainskoi movy. UPL : <https://1675.slovaronline.com/search?s=%D0%BD%D0%B5%D0%B1%D0%BE> (data zvernennia : 20.02. 2023).

Slovyk ukrainskoi movy : U 20 t. UPL : <https://1677.slovaronline.com/> (data zvernennia : 21.02. 2023).

Ukrainska onomastyka: Bibliohrafichni pokazhchyk. Uklad.: S. O. Verbych, I. V. Yefymenko, I. M. Zheliezniak. Kyiv, 2013. 366 s.

Ukrainskyi slovotvir: Slovyk-dovidnyk. URL : <https://subject.com.ua/ukrmova/derivation/index.html> (data zvernennia : 16.06.2023).

Ukrainski prizvyshcha. URL : https://www.wikiwand.com/uk/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96_%D0%BF%D1%80%D1%96%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%B0 (data zvernennia : 17.06.2023).

DZERELA ILUSTRATYVNOHO MATERIALU

Ridni. UPL : <https://ridni.org/> (data zvernennia: 19.06. 2023).

*Подано до редакції 26.09.2023 року
Прийнято до друку 20.10.2023 року*